

Gyakorlati képzés előkészítése

9. évfolyam

Cél

- Hozzásegíteni a várható jövője szempontjából reális elképzelések kialakításához.
- Olyan feladat- és munkavégzéshez szükséges képességeket erősíteni, melyeket a szakképzésen, vagy az intézmény elhagyása után leginkább tud hasznosítani.
- Figyelmét, érdeklődését az elsajátítandó tevékenységekre irányítani, ezekhez az eddig tanult ismereteket rendszerezni.
- A gyakorlati tevékenységekben javítani a feladatvégzés minőségét, a feladatvégzés közbeni kitartást, munkatempót.
- Életkornak és a fejlettségi szintnek megfelelő műveletet és eszközhasználat tervezése.
- Az adott tanuló értelmi és kommunikációs szintjéhez igazított utasítások, magyarázatok
- A fiatalok megismertetése a munka világával, a felnőttkori munkavégzés lehetőségeinek feltárása, a munkatevékenységek elsajátítása iránti igény kialakítása.
- Megismertetni a munkába állással kapcsolatos jogokat és kötelelességeket.

Feladat

- Az adott készségfejlesztő kerettantervekben megjelenő gyakorlati tevékenységek tanulását segítő praktikus és szociális képességek rendszerezése, bővítése, a gyakorlati tevékenységek folyamatos gyakoroltatása.
- A tanulók számára pályaválasztásukhoz kapcsolódóan a képességeikhez, érdeklődésükhöz és lehetőségeikhez illeszkedve és az intézményi kínálatot figyelembe véve a megfelelő munkatevékenységek kiválasztása és a minél önállóbb életvezetést lehetővé tevő életpálya tervezése.
- A koncentráció, kitartás, figyelem, céltudat, a munkavégzés fontosságának tudatosítása.
- A munkahelyi kapcsolatok és helyi szokások megismerése.

Elvárt teljesítmény

- Igazodjon el szűkebb és tágabb környezetében, kövesse a társadalmilag elvárt normákat.
- Tegyen szert elfogadható viselkedési kultúrára, önismeretre, általános ismeretekre
- .A csoportos munkavégzés szabályrendszerének, a munkatársi kapcsolat, a munkavezető és alkalmazott viszonyának megismerésére.
- Legyen tisztában a munka és munkaviszony fogalmával.
- Értelmezze helyesen a munkatársi kapcsolatokat.

A tantárgy óraszámai

Évfolyamok	9.	10.
Heti óraszám	2+1	2+4
Éves óraszám	108	216

A tantárgy témáinak időkerete

Témakör / Évfolyam	9.	10.
1. A munka világa, pályaválasztás.	25	62
2. Tájékozódás a munkavégzés területeiről.	40	72
3. Fiatal felnőttek életvezetése, munkatársi kapcsolatai.	43	82

9. évfolyam

Cél

- Az alapfokú képzés során kialakított kognitív, motoros és érzelmi funkciókat továbbfejleszteni.
- Motiválni a következő évek szakmatanulására, megértetni, hogy a felnőtté válás folyamatában sikeressége, megelégedettsége, függ szorgalmas munkájától.
- Fejleszteni a manuális tevékenységekben az eszközhasználatot, a feladatok végrehajtásában az igényességet.
- Bővíteni és mélyíteni környezetéről a tárgyi és fogalmi ismereteit.
- Gyakorlati tevékenységek alapjainak megismerkedése során a munkavégzésekre való felkészülés.

Feladat

- Együttműködési, szociális készség, énkép, önismeret fejlesztése.
- A verbális kommunikáció, az információ szerző- és továbbító képesség fejlesztése.
- Az eszközhasználat színvonalának emelése.
- A szakmatanulás szempontjából lényeges folyadék, tömeg, hosszúságmérés tökéletesítése.
- A környező tárgyi, természeti világ és az emberek közötti kapcsolatok rendszerezett ismeretének kialakítása.

Elvárt teljesítmény

- Alakuljon ki az órát és a társakat nem zavaró viselkedése, motivált feladatvégzése.
- Tegyen szert értelmi képessége és tehetsége függvényében anyag és eszközismeretre, a gyakorlati alkalmazásban való jártasságra.
- Váljon alkalmassá társaival a közös tevékenységre, feladatvégzésre.
- Ismerje fel azokat a személyeket, akikben megbízhat, tudjon segítséget kérni.

Értékelés: Félévkor és tanév végén szöveges értékelés, évente P.A. C. – P.A. C. 2 mérőeszközös méréssel.

Tematikai egység	1. A munka világa, pályaválasztás.	Órakeret: 25
Előzetes tudás	Kitartó munkavégzés. A munkavégzés örömeinek átélése.	
Tantárgyi fejlesztési célok	A feladat - munkavégzés minőségét, idejének hosszát, tempóját az egyéni képességeknek megfelelő mértékben javítani.	

Követelmények – Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
Fejlesztési feladat Megérteni, hogy a feladat és a munkavégzés természetes és fontos örömforrás, az életkor növekedésével a felnőtté válás során. Ismerni, és elmondani a leggyakoribb foglalkozásokban magát, a végzett tevékenységet (ki mit csinál?). Hiányosságait képes javítani. A munka világát rendezetten látni. Megérteni, hogy mindenkinek szüksége van pihenésre (szüleinek is). Önállóan elfoglalni magát. Ismeretek A tanulás és munka közötti hasonlóság és különbség. Az érdemjegy, bizonyítvány és fizetés értelme, jelentése.	Kommunikáció: társas kapcsolatok, olvasás, írás, médiaismeret, Társadalmi ismeretek: önismeret, lakóhely, közlekedés, felkészülés a felnőtt létre, Környezetismeret: emberi test, egészséges életmód,

A feladatvégzés, a munkatevékenység idejének növelése. A feladat, munka, minőségének javítása. Tanulás és munka, képességek és pályaválasztás közötti összefüggés. Tehetség, lehetőség, szorgalom, kitartás kérdése. Önismeret. Az egyes foglalkozáshoz szükséges tulajdonságok számbavétele, hiányok regisztrálása, célkitűzés. Nemek közötti fizikai és életfeladatbeli különbségek viszonya a pályaválasztáshoz. A munka nehézsége és öröme. A munka és munkabér. A munka és pihenés harmonikus egysége. Tevékenység Felnőttek és tanulók hétköznapijainak feldolgozása, beszélgetés, szerepjáték keretében. Valamilyen, a csoport képességeinek megfelelő gyakorlati tevékenység (szövecs, gyöngyfűzés, kézimunka) Ön- és társértékelés szintjének növelése. Ismeretanyag feldolgozása, kérdés, felelet típusú beszélgetés keretében, ikt feladatok és feladatlapok megoldása. A meglévő és hiányzó tulajdonságok listázása egyes szakmák szerint (pl.: kézügyesség, pontosság, kitartás, felületesség, rossz látás, stb.). Családról hozott fényképek nézegetése és beszélgetés a családtagok feladatairól. „Amerikából jöttem“ pantomim játék alkalmazása. Fizetés, pihenés, kikapcsolódás.	Életvitel és gondozási ismeretek: személyes teendők, háztartás, vásárlás, fogyasztó-védelem, piktogramok értelmezése, Testnevelés: mozgás- és kondíciófejlesztés, Ikt eszközök használata, digitális kompetencia fejlesztése
---	---

Aktív pihenés.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	hétköznapi, munkanapi, munkaszüneti nap, ünnepnap, fizetés, munkabér, bevétel, jövedelem, kiadás, jutalom, oklevél, kitüntetés, bizonyítvány, minőség, mennyiség, tempó, hibás, hibátlan, gondos, összezsapott, sikeres, sikertelen, hanyag, lelkiismeretes, figyelem, pontosság, igényesség, szorgalom, kitartás, siker, hibázás, tökéletlenség, egyéni különbözőségek, adottságok, alkalmasság, fejlődés, nemekre jellemző feladatok, foglalkozások, életfeladatok, kifáradás, pihenés, nyugalom, önálló, elfoglaltság, segítség, megelégedettség

Tematikai egység	2. Tájékozódás a munkavégzés területeiről.	Órakeret: 40
Előzetes tudás	A munkavégzés felelőssége. Érdeklődés, nyitottság.	
Tantárgyi fejlesztési célok	A kapott feladatot határidőre elkészíteni. Tudatosan készülni a felnőtt létre, és a munkavállalásra.	

Követelmények – Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
Fejlesztési feladat Kitartó, elfogadható munkát végezni. A feladatra készülni, és aktívan részt venni a gyűjtőmunkában. Önismeretét alakítani.	Kommunikáció: társas kapcsolatok, olvasás, írás, médiaismeret,

A tapasztaltakat lényegre törően megfogalmazni, munkájáról reális képet adni és hosszabb ideig emlékezni rá. A munkáról pozitív képet kialakítani. Ismeretek Eszközhasználat, kézügyesség fejlesztése, kisebb darabok elkészítése egyre nagyobb önállósággal (gyöngyfüzés, varrás, kötés, agyagozás, stb.). Az intézményben meglévő munkahelyek, tevékenységek feltérképezése. A számba vett munkahelyeken rövidebb idő eltöltése, irányítással, aktív munkával. (karbantartókkal, kerti munkával, konyhai feladatokkal /terítés, leszedés, óvodában egyéni foglalkozás a kicsikkel, fénymásolás, iratrendezés, iratmegsemmisítés stb.) A tapasztalatokról szóbeli beszámoló a társaknak. Közvetlen környezetében lévő felnőttek munkájának feltérképezése. A kapott foglalkozások rendszerezése a szükséges képességek szerint (pl. jó kézügyességre van szüksége, gyorsaságot igényel stb.) egyéni alkalmasság mérlegelése. Mi szeretnék lenni? Milyen munkát szeretnék végezni? Munkahelyek, foglalkozások számbavétele, rendszerezése. Tanulmányi kirándulások különböző munkahelyek megtekintésére (pl. kertészet, üzlet, raktár, műhely, stb.). Az intézményben folyó munkavállalói program megismerése, a program résztvevőivel beszélgetés.	Társadalmi ismeretek: önismeret, lakóhely, közlekedés, felkészülés a felnőtt létre, Környezetismeret: egészséges életmód, Életvitel és gondozási ismeretek: személyes teendők, háztartás, vásárlás, fogyasztóvédelem, piktogramok értelmezése, Információs eszközök használata: anyaggyűjtés, rövid leírások készítése, kinyomtatása, Testnevelés: mozgás- és kondíció fejlesztése,
--	--

Tevékenység Több- kevesebb segítséggel önállóan feladatot végezni. Tanulmányi séta néhány intézményben. Az ott dolgozó felnőttek munkájának megismerése. Kérdések alapján adatgyűjtés (mi a feladata, milyen eszközöket használ, milyen képességekre van szüksége munkájához?). Az intézményben lévő munkahelyeken adott idő eltöltése aktív munkával (lehetőség szerint erőfeszítést igénylő, tényleges munkát végezzen a tanuló). A feladat rövid ismertetése, milyen feladatot tudott végezni, milyen eszközöket használhatott, hogy érezte magát a munkavégzés közben. Saját környezetből adatgyűjtés, rövid ismertetés elmondása. Foglalkozások és képességek egymás mellé rendelése. Tablók készítése a munkahelyekről, foglalkozásokról. Tanulmányi sétán tapasztaltak megfogalmazása. A látottak megfigyelése, alkalmanként aktív bekapcsolódás a munkavégzésbe. Önértékelés. Összehasonlítás, mérlegelés. Prezentációk, fotók, beszélgetések a különböző munkahelyekről, foglalkozásokról. Kérdések megfogalmazása.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Az elvégzett munkafolyamatok és eszközök megnevezése. A felmerülő ismeretlen kifejezések, fogalmak tisztázása. Felmerülő fogalmak tisztázása. Teljesítmény, kitartás, következmény, a megismert fogalmak tisztázása.

Tematikai egység	3. Fiatal felnőttek életvezetése, munkatársi kapcsolatai.	Órakeret:43
Előzetes tudás	Beilleszkedés a közösségbe. Vágyak és a lehetőségek közelítése.	
Tantárgyi fejlesztési célok	A legfontosabb társadalmi elvárásokat, normákat megérteni, és a különféle kapcsolatokban megfogalmazni. Véleményt, alkotni a helyes és helytelen viselkedésről.	

Követelmények – Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
Fejlesztési feladat Önismeretét fejleszteni, önmagát és társait elfogadni gyengeségeivel együtt (képességeit megismerni, jó és rossz tulajdonságok között dönteni). A tananyagot megérteni. Aktívan részt venni a szerepjátékokban. Tudatosítani, hogy rokonai között kell egy bizalmasának lenni, akinek elmondja titkait, féltelmeit, akinek kikéri tanácsát. Ismeretek Munkaalkalmasság fogalma. A munkavállaláshoz szükséges feltételek számbavétele: alkalmasság, életkor, egészségi állapot, erőnlét, szükséges okmányok (bizonyítvány, személyi igazolvány, TAJ kártya, adókártya). Munkaszerződés, bér, utasítások elfogadása.	Kommunikáció: társas kapcsolatok, olvasás, írás, médiaismeret, Társadalmi ismeretek: önismeret, lakóhely, közlekedés, felkészülés a felnőtt létre, Környezetismeret: emberi test, egészséges életmód,

Alá- és fölérendeltség a munkahelyen. Munkahelyi kötelességek. Jogok a munkahelyen. A munkahelyi beilleszkedéshez fontos tulajdonságok megnevezése. Munkatársak elfogadása, alkalmazkodás egymáshoz. Baráti viszony – kollegiális viszony, szerelmi viszony (rokoni, baráti, szerelmi, munkatársi kapcsolatok) jellemzői. Kamaszok és fiatal felnőttek közötti életviteli eltérések: fizikai szempontból, kötelezettségek, szórakozás, kapcsolatok mélysége terén. Kamaszok és fiatal felnőttek érzelmi világa és személyisége közötti eltérések. Út a felelős gondolkodásig, a jövőbeni életfeladat függvényében. Kamaszok és felnőttek irreális és reális vágyai és céljai. Képességbeli korlátok felismerése elfogadása. Normák, elvárások, életkori különbségek a fenti kapcsolatokban. Saját reális elvárások, vágyak megvalósulásához szükséges aktív tevékenységek rendszerezése. Tevékenység Munkatevékenységek gyűjtése, csoportosítása képes elvégezni, nem képes elvégezni Okmányok megismerése, elintézésének helye, módja. Szerepjáték: munkahely keresése, új munkatárs befogadása, beilleszkedés idegen közegben (viselkedés, öltözködés). Beosztott – vezető számára meglévő	Életvitel és gondozási ismeretek: személyes teendők, háztartás, vásárlás, fogyasztó-védelem, piktogramok értelmezése, Testnevelés: mozgás- és kondíciófejlesztés
---	--

Kötelességek és jogok széles körű megismerése. Segítőképz, hanyag, szorgalmas, tiszteletlen, nagyhangú, pontos stb.. a hasznos és kerülendő tulajdonságok kiválasztása, megnevezése. A kapcsolatok tartalmának megvitatása. Ismeretek feldolgozása, ikt feladatok, feladatlapok megoldása. Kérdés felelet típusú beszélgetés súlypontos alkalmazásával. Drámapedagógiai módszer alkalmazása: apró történetek, életszerű szituációk eljátszása (szerepjátékok). Képes folyóiratok, áru katalógusok nézegetése közben csoportos beszélgetés. Sorolja fel és csoportosítsa azokat az embereket, akiket jól ismer, a hozzájuk fűződő kapcsolata alapján. Képek gyűjtése, ragasztása, megbeszélése. Ismerkedés gyakorlása (szerepjáték).	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Képes vagyok rá, ill. nem tudom. Kötelező, kötelesség fogalmak tisztázása. Jog, jogosult, jogszerű fogalmak tisztázása. A tulajdonságok tartalmának tisztázása. TAJ kártya – szám, Adó kártya – szám, testi fejlettség, fizikai erőnlét, egészséges életmód, tanulás, munka, szabadidő, kapcsolatok, kötődések váltakozása, tartóssága, egoizmus kérdése, Jól-, rosszul esik, én és a másik, sértődés, megbocsátás, összeveszés, kibékülés, egymás szabadsága. Önismeret. A megvalósítható cél és a sikerélmény összefüggése. Emberek szerethetősége nem függ gazdagságuktól, tehetségüktől. Rokonság, barátság, szerelem, munkatárs, (kolléga) osztálytárs, osztályközösség, társaság, szurkolók, rajongók, társasági ember, magányos ember, buli, ismerkedés színterei, rokonszenv, ellenszenv, idegen különféle csábításai, bizalom,

A fejlesztés várt eredménye a 9. tanév végén	Látókörének bővítése, közösségi és közéleti kapcsolatainak erősítése. Társadalmi beilleszkedés, kulturált magatartás, az egészséges életmód elveinek követése. A környezetében megismerhető szakmák és munkalehetőségek feltérképezése, (lehetőség szerint) kipróbálása, munkavégzés során a sikerélmény megtapasztalása, önismeret, reális pályaválasztás. Lehetőség szerint (a valós helyzethez hasonló) a munkavállaláshoz kapcsolódó adminisztratív és egyéb tennivalók (interjú, öltözködés, önéletrajz) kipróbálása.
--	--